

РЕЗЮМЕ

на

**научни публикации след защита на докторска дисертация,
приложени в справката-самооценка за изпълнение на минималните национални
изисквания и на изискванията на НБУ за заемане на академична длъжност „доцент“
на гл. ас. д-р Едуард Маринов**

Във връзка с конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. Икономика (международна търговия), обнародван в Държавен вестник, бр.83 от 22.10.2019 г. д-р Маринов е приложил към справката-самооценка за изпълнение на минималните национални изисквания и на изискванията на НБУ 19 публикации.

Всички посочени публикации са в научно направление 3.8 Икономика, като са концентрирани главно, но не само в научна специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения“.

По-долу е представено накратко съдържанието на отделните публикации, след което в систематизиран вид са представени и основните направления на приносите в тях. По-детайлно описание на приносите в представените публикации може да бъде намерено в справката за приноси на кандидата.

Списък и кратко резюме на представените публикации

1. **Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките":**
 - 1.1. **Marinov, E. 2015. *International Trade of African Regional Economic Communities*. LAP Lambert Academic Publishing, Saarbruecken. 105 p. ISBN 978-3-659-66679-7.** Използвайки някои концепции за теория на икономическата интеграция, книгата оценява напредъка и потенциала на интеграционните процеси в регионалните икономически общности в Африка. Книгата анализира развитието на търговските потоци на избрани РИО и след това се фокусира върху стоквата структура на международната им търговия през последното десетилетие. Анализирана е и динамиката на търговските потоци и тенденциите в търговските модели на африканските страни и регионалните икономически общности, със специален акцент върху вътрешнорегионалната и вътрешноконтиненталната търговия. Книгата представя основните дестинации за внос и износ в континентален и глобален план и очертава тенденциите на посоката на международната търговия на африканските държави и регионалните икономически общности за периода 2003-2012.
2. **Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация:**
 - 2.1. **Маринов, Е. 2015. Теориите за икономическа интеграция: приложение при интеграционни споразумения между развиващи се държави. *Сп. Икономически и социални алтернативи*, 3/2013, София, с. 62-73. ISSN 1314 – 6556.** Могат да бъдат обособени части от теориите за икономическата интеграция, свързани с ефектите, ползите и ограниченията на интеграционните споразумения между развиващи се държави. В статията са систематизирани теоретичните подходи по отношение на икономическата интеграция, като са изведени онези от тях, които имат значение за развиващите се държави и тяхната мотивация за участие в интеграционни споразумения.
3. **Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове:**
 - 3.1. **Marinov, E. 2015. Bulgaria's Trade with Sub-Saharan African Countries. *Papers of BAS: Humanities and Social Sciences*, Vol 2, No 3-4/2015, Sofia, pp. 336-347, ISSN 2367-6248.** Статията анализира динамиката и стоквата структура на външнотърговските отношения на България с основните ѝ търговски партньори в Субсахарска Африка за периода 2003-2013 г.
 - 3.2. **Marinov, E. 2015. The History of African Integration – A Gradual Shift from Political To Economic Goals. *Journal of Global Economics* 1/2014, Bucharest, pp. 74-86, ISSN 2343-9521.** Статията разглежда историческото развитие на идеите за регионална интеграция в Африка и тяхното приложение, представяйки определените от автора фази в процеса на интеграция. Специално внимание се обръща на различните подходи към икономическата интеграция, възприети за създаването на Африканската икономическа общност.
 - 3.3. **Маринов, Е. 2015. Външнотърговски отношения на България с Република Южна Африка. *Scientific Works of the Union of Scientists in Bulgaria - Plovdiv. Series B. Natural Sciences and***

Humanities, Vol.XVII. Пловдив, СУБ-Пловдив, с.247-250. ISSN 1311-9192. Държавите в Африка на юг от Сахара заемат все по-значимо място във външнотърговските отношения на България. Най-големият търговски партньор на страната в този регион в последните години е Република Южна Африка (РЮА) В доклада са представени динамиката и стоковата структура на търговията между България и РЮА за периода 2003-2013 г., изведени са основните износни и вносни стокови групи и конкретни продукти и са направени някои препоръки относно възможностите за по-ефективно използване на потенциалните силни страни на България в двустранните външнотърговски отношения.

- 3.4. **Маринов, Е. 2015. Политически детерминанти на икономическата интеграция. В: *Икономически растеж: стимули и ограничители*, София, изд. ГорексПрес, с.148-156, ISBN 978-954-616-258-8.** В доклада накратко са представени теориите за икономическите ефекти от регионалната интеграция, след което са разгледани политическите фактори, определящи желанието на държавите да участват в интеграционни схеми, както и някои от очакваните от страните потенциални ползи от гледна точка на вътрешнополитическите, международните и международните икономически отношения. Използвайки система от политически и икономически фактори, е предложена схема за класифициране на споразуменията за икономическа интеграция с оглед потенциалните им перспективи и възможности за успех.
- 3.5. **Marinov, E. 2016. Economic Effects of Open Access to Scientific Publications. In: *High technologies. Business. Society 2016 International Conference Proceedings, Volume II Business and Society, Scientific Technical Union of Mechanical Engineering, Sofia, pp. 15-18. ISSN 1310-3946.*** В доклада са представени общоприетите дефиниции за отворен достъп, типовете и средствата за осигуряването на отворен достъп до научни публикации. Поради икономическата му ефективност, освен потребителите и самите автори, възможните икономически ползи от отворения достъп засягат и много други групи – издателите, научните институции, отделните отрасли на икономиката и др. Разгледани са основните ползи, които този вид публикуване предоставя от икономическа гледна точка, систематизирани в две основни групи въз основа на субекта – индивидуални (за авторите, ползвателите и издателите) и колективни (за научните институции, държавите и обществото като цяло). Заедно с ефектите на отворения достъп, подкрепящи развитието на науката, използването му може да се разглежда и като фактор за увеличаване на общественото благосъстояние.
- 3.6. **Marinov, E. 2016. Trade Relations between Central and Eastern European and Sub-Saharan African Countries. In: *Proceedings of the International Conference Financial Perspectives and Challenges – FiPeC 2016. Bucharest, “Victor Slăvescu” Centre for Financial and Monetary Research, pp. 195-206. ISBN 978-973-0-21836-7.*** Статията представя основните характеристики на търговските отношения между държавите от Централна и Източна Европа (ЦИЕ) и тези от Субсахарска Африка (ССА). Основният акцент е върху търговията със страни в рамките на Споразуменията за икономическо партньорство (СИП). Разглежданата времева рамка е 2003-2013. Първият раздел представя основните характеристики на търговските отношения на ЕС с африканските региони на СИП, обобщавайки динамиката на търговията и стоковата структура. Раздел втори анализира търговските отношения между държавите-членки на ЕС от Централна и Източна Европа и африканските страни и страните от СИП, разглеждайки динамиката, стоковата структура и посоката на търговията. Накрая се правят някои изводи за тенденциите в търговските отношения със ССА по отношение както на ЕС като цяло, така и някои специфики в развитието на търговските потоци в страните от ЦИЕ със специален фокус върху България.
- 3.7. **Marinov, E. 2017. Opportunities and Prospects for Bulgaria Provided by the EU-Vietnam Free Trade Agreement. *Journal of Global Economics, Management and Business Research, Volume 8, 2/2017, Manchester: IKP, pp. 88-94, ISSN: 2454-2504.*** Тъй като процесът на ратифициране на Споразумението за свободна търговия между ЕС и Виетнам е почти завършен, статията цели разкриване на перспективите, които ССТ предвижда за България. Статията на първо място представя някои поглед от икономическата литература за ползите от споразуменията за свободна търговия. След това е разгледано развитието на институционалната рамка на търговията между ЕС и Виетнам, след което са представени накратко основните характеристики на Споразумението за свободна търговия между ЕС и Виетнам, а накрая са направени някои заключения относно възможностите и перспективите, които Споразумението представя пред България.

3.8. **Marinov, E. 2018. The Link between Official Development Assistance and International Trade Flows – Insights from Economic Theory. *Journal of Financial and Monetary Economics* 4/2017, Bucharest, pp. 239-247, ISSN 2392-9685.** Статията представя участието на България в политиката на сътрудничество за развитие, за да обоснове мотивацията за проучване на връзката между помощ за развитие и търговия. Основната част систематизира някои аспекти от икономическата теория, свързани с мотивацията и потенциалните икономически ползи за държавите-донори и са обобщава резултатите от множество изследвания, проучващи наличието, посоката и силата на връзката между динамиката и обема на потоците на официална помощ за развитие и външна търговия. Последната част очертава насоките за бъдещо собствено иконометрично изследване на тази връзка.

4. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация:

4.1. **Маринов, Е. 2016. Външнотърговски отношения на ЕС с регионите за сключване на споразумения за икономическо партньорство в Африка. *Сп. Икономически и социални алтернативи*, 4/2016, София, с.27-40, ISSN 1314 – 6556.** Студията представя основните характеристики на търговските отношения на ЕС с регионите за сключване на Споразумения за икономическо партньорство в Африка. Времевият период, обхванат от изследването е 2003-2013 г. В рамките на анализа са разгледани динамиката, географската и стоковата структура на външнотърговските потоци. Обобщени са тенденциите в търговските отношения на ЕС с регионите за сключване на Споразумения за икономическо партньорство в Африка. Анализирани са мястото на страните-членки на ЕС от Централна и Източна Европа в търговските отношения на ЕС с регионите за сключване на Споразумения за икономическо партньорство в Африка. В заключение са направени някои изводи относно тенденциите в търговските отношения – както по отношение на ЕС като цяло, така и някои специфични особености в развитието на външнотърговските връзки на страните от Централна и Източна Европа, като е обърнато специално внимание и на представянето на България.

4.2. **Marinov, E. 2016. Impact of Economic Partnership Agreements on Regional Integration and Trade Relations. *Economic Studies Journal*, 4/2016, Sofia, pp. 105-126. ISSN 0205-3292.** Статията разглежда принципите, историята и настоящото състояние на преговорите за разкриване на ефектите на Споразуменията за икономическо партньорство (СИП) върху инициативите за регионална интеграция в Африка. След това анализира тенденциите в международните търговски отношения между ЕС и петте региона на СИП в Африка за периода 2003-2013 г., като целта е да се оцени дали СИП имат положително въздействие върху търговията както за ЕС, така и за регионите на СИП и участващите страни. Анализът включва посоката, динамиката и стоковата структура на търговията на ЕС с африканските региони на СИП. В заключение статията представя някои общи въпроси, поставени от анализа, свързани с бъдещото развитие на СИП и търговската политика на ЕС към африканските страни от Субсахарска Африка.

4.3. **Marinov, E. and N. Nestorov. 2017. Development Aid and International Trade in Sub-Saharan Africa: EU vs. China. In: Wamboye, E. and E. Tiruneh (eds.) "Foreign Capital Flows and Economic Development in Africa: The Impact of BRICS versus OECD", Palgrave Macmillan, New York, USA, pp. 271-297, ISBN 978-1-137-53496-5.** Изследването анализира моделите, динамиката и връзките между помощта за развитие и международната търговия на Европейския съюз (ЕС) и Китай със страни от Субсахарска Африка (ССА) за периода 2000-2012 г. Обобщени са някои теоретични виждания за връзката между международната търговия и помощта за развитие. След това е разгледана динамиката и тенденциите в международната търговия на страните от ССА с ЕС и Китай и в потоците помощ за развитие, предоставяни от ЕС и Китай. Накрая, връзката между помощта за развитие и международната търговия в случаите на ЕС и Китай е оценена с помощта на коинтеграционния подход. Резултатите показват, че макар да няма доказателства за пряка връзка между помощта на ЕС и търговията, при Китай „търговията създава помощ“.

5. Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове:

5.1. **Marinov, E. 2015. Economic Determinants of Regional Integration in Developing Countries. *International Journal of Business and Management*, Vol. III, No. 3 / 2015, Prague, pp. 22-39, ISSN 2336-2197.** Регионалната интеграция често се разглежда като начин за подпомагане на развитието и икономическия растеж в развиващите се страни чрез свързаните с нея ползи за търговията и благосъстоянието. Студията се опитва да направи заключение за това кои идеи от класическата и

новата теория на интеграцията са приложими спрямо интеграционни общности но развиващи се страни, обобщавайки факторите в три основни групи – общи икономически, свързани с пазара фактори и фактори, свързани с търговията.

- 5.2. **Marinov, E. 2015. Integration Potential of African Regional Economic Communities. *Journal of Financial and Monetary Economics* 2/2015, Bucharest, pp. 142-151, ISSN 2392-9685.** Студията представя теоретична рамка за оценка на потенциала за напредък и успех на споразуменията за регионална интеграция между развиващите се страни, като се вземат предвид техните специфични характеристики като етап на икономическо развитие, размер на икономиката, отвореност към глобалната икономика, търговски режими и модели в тяхната международна търговия. След това тази рамка е приложена по отношение на регионалните икономически общности в Африка, които се разглеждат като изграждащи елементи на Африканската икономическа общност. За всяка общност студията очертава основни изводи по отношение на задълбочеността и потенциала на интеграционните процеси, използвайки разработената теоретична рамка.
- 5.3. **Marinov, E. 2016. Bulgarian and Romanian Regions Competitiveness - A Synthetic Overview. *Romanian Journal of Economics*, 1/2016, Bucharest, pp. 12-33, ISSN 2344-4568.** Студията представя накратко методологичната рамка на индекса за регионална конкурентоспособност (RCI) и след това го прилага за българските и румънските региони на ниво NUTS 2. Получените резултати показват относителното класиране на двете страни и техните региони в ЕС и позволяват да се направи сравнение между тях, както и да се направят изводи за техните силни и слаби страни по отношение на цялостното регионално развитие, както и за всяка от 11-те области, обхванати от RCI.

6. Публикувани глави от колективни монографии:

- 6.1. **Маринов, Е. 2016. Географска структура на външната търговия на България. В: Хубенова, Т. (ред.). *Икономиката на България в Европейския съюз*, С: Авангард Прима, с. 159-164, ISBN: 978-619-160-580-4.** В изследването са анализирани промените в географската структура на външната търговия със стоки на България в периода 2003-2013 г. – преди и след присъединяването на страната към ЕС като целта е да се отчете влиянието на членството върху насочеността на стокообмена на страната. Анализирани са общите търговски потоци, обемът на търговията с държавите от ЕС-27, както и търговията с конкретни (водещи) търговски партньори в и извън Съюза.
- 6.2. **Маринов, Е. 2017. България и Споразуменията за преференциална търговия на ЕС. В: Панушев, Е. (ред.). *Българската икономика: 10 години в Европейския съюз*, С: FastPrintBooks, с. 207-212. ISBN: 978-619-7312-71-3.** Целта на изследването е да анализира доколко България осъществява ползи от участието си в Общата търговска политика на ЕС като изследва динамиката на стокообмена на България с държави, с които ЕС има сключени споразумения за преференциална търговия. В първата част накратко е представена динамиката на стокообмена на България в периода на членство в ЕС, делът на вътрешнообщностната търговия и стоковата структура на търговията. В основната част от изложението са анализирани отношенията с държави, с които ЕС има сключени споразумения за преференциална търговия. Изследваните споразумения са избрани по типа им (дълбочина на търговската либерализация) и по времето на сключването им (преди и след членството на България) и включват Митническия съюз с Турция (1995 г.), Споразумения за свободна търговия с Чили (2003 г.) и Южна Корея (2011 г.) и Споразумения за стабилизация и асоцииране с Македония (2004 г.) и Албания (2009 г.).
- 6.3. **Маринов, Е. 2017. Външнотърговските отношения на България. В: Панушев, Е. (ред.). *Българската икономика: 10 години в Европейския съюз*, С: FastPrintBooks, с.196-206. ISBN: 978-619-7312-71-3.** Оценено е влиянието на присъединяването на България към ЕС и на глобалната финансова криза чрез анализ на промените във външно-търговския обмен на страната за периода 2004-2016 г. Представени са общите тенденции в динамиката на цялостния стокообмен на България като стойност и количествени обеми. Извършена е оценка на зависимостта на икономиката от външната търговия. Анализирани са географската структура на търговията, вкл. чрез сравнение на стойността и дела на вътрешно-общностната търговия на страната с общия за ЕС и този на държавите от Централна и Източна Европа. Проучени са промените в стоковата структура на търговията от гледна точка на дела на продуктите на първичния сектор и преработените продукти, а за оценка на ползите от търговията в след-кризисното развитие на външнотърговските отношения на България е калкулиран индекс на условията на търговия. Въз основа на изводите от направения анализ са изведени някои препоръки по отношение на възможностите в областта на външнотърговската политика на страната.

Приноси в представените публикации

Научните приноси на д-р Маринов са с теоретичен, научно-практически и методологичен характер в следните основни области:

- теоретични аспекти на регионалната икономическа интеграция – икономически, пазарни, търговски и политически фактори, влияещи върху интеграционните процеси при развиващи се държави **(1.1; 2.1; 3.4; 4.2; 5.1; 5.2)**;
- икономическо развитие и интеграционни процеси в Субсахарска Африка – състояние на търговско-икономическите отношения, предизвикателства пред развитието на регионалните интеграционни общности, характерни особености и потенциал за бъдещото развитие **(1.1; 3.2; 3.6; 4.1; 4.2; 5.2)**;
- външнотърговски отношения на Субсахарска Африка с ЕС и влияние на търговската политика на ЕС върху интеграционните процеси в Африка **(1.1; 3.6; 4.1; 4.2; 4.3)**;
- динамика, стокова и географска структура на външната търговия на България с държавите и регионалните икономически общности в Субсахарска Африка **(3.1; 3.3; 3.6)**;
- теоретично и емпирично идентифициране на секторите, стоките и услугите от България, които имат потенциал да намерят място на пазарите в Субсахарска Африка и извеждане на възможни приоритетни действия в областта на търговско-икономическото сътрудничество, чрез които да се възстановят взаимовръзките между България и държавите от Африка **(3.1; 3.6; 6.3)**;
- влияние на присъединяването към ЕС и Глобалната икономическа криза върху развитието на външнотърговските отношения на България и ползи от участието на страната в Общата търговска политика на ЕС **(3.7; 6.1; 6.2; 6.3)**;
- теоретична и емпирична оценка на наличието, посоката и силата на връзката между динамиката на потоците на официална помощ за развитие и външна търговия **(3.8; 4.3)**;
- Национална стратегия, задължения и потенциални ползи от участието на България в международното сътрудничество за развитие и Политиката за развитие на ЕС **(3.8)**;
- нови методи за сравнително изследване на регионалната конкурентоспособност **(5.3)**;
- икономически ефекти от отворения достъп до научни публикации **(3.5)**.

София,
25.02.2020 г.

д-р Едуард Маринов